

LA VICTÒRIA DE HITLER¹

Lev Trotski

10 de març de 1933

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “La victoria de Hitler”, en, *Escritos*, Tomo IV, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 199-204.

La vella posició que els països encadenats per dictadures són països endarrerits s’ha tornat insostenible. Encara que es podia exagerar en el cas d’Itàlia, no és possible fer el mateix en el d’Alemanya, país capitalista del cor d’Europa altament desenvolupat.

L’enfonsament de la democràcia obeeix a una raó comuna: la societat capitalista ha sobreviscut a les seues pròpies forces. Els antagonismes nacionals i internacionals que esclaten al seu si amenacen de destruir l’estructura democràtica, així com els antagonismes mundials estan acabant amb l’estructura democràtica de la Lliga de les Nacions. Allí on la classe progressista es demostra incapaç de fer-se amb el poder per a reconstruir la societat sobre bases socialistes, el capitalisme, en agonia, només pot mantenir la seua existència fent ús dels mètodes més brutals i anticulturals, essent l’expressió més extrema d’això el feixisme, fet històric expressat en la victòria de Hitler. Al febrer de 1929 escrigué un article per a un setmanari nord-americà, en el que digué el següent:

“Si fem una analogia amb l’electricitat, podem definir la democràcia com un sistema d’interruptors i fusibles destinat a amortir els violents xocs generats per les lluites nacionals o socials. La història de la humanitat no coneix una altra època com aquesta, tan carregada d’antagonismes. La sobrecàrrega de corrent es manifesta en distints punts del sistema europeu. Sota l’excessiva tensió dels antagonismes de classe i internacionals, els interruptors de la democràcia es fonen o es trenquen. Aquesta és l’essència del curt circuit de la dictadura.”

Els meus adversaris confiaven en el fet que el procés només s’havia desenvolupat en la perifèria del món civilitzat. Jo responguí: “No obstant, els antagonismes interns i mundials s’aguditzen, no disminueixen [...] La gota comença en el dit gros del peu però, una vegada iniciada, arriba al cor.”

¹ “La victòria de Hitler”, *Manchester Guardian*, 22 de març de 1933.

Per a moltes persones, l'elecció entre el bolxevisme i el feixisme equival a optar entre Satanàs i Belcebub. Em resulta difícil trobar paraules de consol. És clar que el segle XX és el més commocionat de quants ha conegut la humanitat. Qualsevol contemporani nostre que desitge la pau i el benestar sobre totes les coses ha escollit un mal moment per a néixer.

El moviment de Hitler ha assolit la victòria gràcies als esforços de disset milions de desesperats, la qual cosa demostra que Alemanya ha perdut la fe en una Europa decadent, convertida pel Tractat de Versalles en un manicomi sense jupetins de força. El triomf del partit de la desesperació només ha estat possible gràcies a què el socialisme, el partit de l'esperança, ha estat incapaç de prendre el poder. La classe obrera alemanya és prou nombrosa i civilitzada com per a fer-ho, però els dirigents partidaris s'han demostrat com a incompetents.

Els socialdemòcrates, amb les limitacions peculiars imposades pel seu conservadorisme, esperaven, igual que els altres partits parlamentaris, "educar" gradualment el feixisme. Adjudicaren el lloc de cap d'instrucció a Hindenburg, el mariscal de camp dels Hohenzollern, li donaren els seus vots. Els obrers, amb instint precís, volien lluitar. Però els socialdemòcrates els subjectaren, promentent fer el senyal una vegada que Hitler abandonés els mètodes legals. D'aqueixa manera, els socialdemòcrates no sols cridaren els feixistes a prendre el poder per mitjà de Hindenburg sinó que els permeteren realitzar la revolució governamental per etapes.

La política del Partit Comunista ha estat totalment equivocada. Els seus dirigents han partit de l'absurd axioma que la socialdemocràcia i el nacionalsocialisme eren "dues varietats del feixisme", segons la formulació de Stalin, "no pots oposats sinó bessons". No hi ha dubte que la socialdemocràcia, com el feixisme, tenen com a objecte defensar el règim burgès enfront de la revolució proletària. Però els mètodes dels dos partits són diametralment oposats. La socialdemocràcia ni tan sols pot aspirar a existir sense govern parlamentari i sense l'organització massiva dels treballadors en sindicats. La missió del feixisme, per contra, és destruir a ambdós. Els comunistes i socialdemòcrates podrien haver concertat una unió defensiva sobre la base d'aquest antagonisme, però la ceguesa dels dirigents ho ha impedit. Els obrers quedaren dividits, indefensos, sense plans ni perspectives davant l'atac de l'enemic. Aquesta situació ha desmoralitzat el proletariat i li ha donat major confiança al feixisme.

Fa dos anys i mig, al setembre de 1930, escriguí:

"El feixisme ha esdevingut en un vertader perill en Alemanya, com a expressió aguda de la impotència del règim burgès, del rol conservador que exerceix la socialdemocràcia en tal règim i de la creixent impotència del Partit Comunista per a abolir-lo. Qui ho negue és un cec o un jactanciós." [*The Turn in the*

Communist International and the Situation in Germany, en *The Struggle Against Fascism in Germany*.]

Desenvolupí aquesta idea en una sèrie de fullets que aparegueren en Alemanya en el transcurs dels últims dos anys. Al novembre de 1931, escriguí:

“L’arribada al poder dels nacionalsocialistes significaria, en primer terme, l’extermini de la flor i nata del proletariat alemany, la destrucció de les seues organitzacions, la destrucció de la seua fe en si mateix i en el seu futur. Tenint en compte la major maduresa i agudesesa de les contradiccions socials en Alemanya, el treball infernal del feixisme italià probablement apareixeria com una experiència tèbia i humanitària en comparació amb l’obra dels nacionalsocialistes alemanys.” [*Germany, the Key to the International Situation*. *Ibíd.*]

La fracció stalinista afirmà que açò era jugar amb el pànic. De la gran quantitat de literatura política dedicada a l’estudi d’aquest problema, prendré tan sols un discurs pronunciat pel líder oficial del Partit Comunista Alemany, Thaelmann, davant del Comitè Executiu de la Internacional Comunista, a l’abril de 1931, per a desemascarar als pretesos pessimistes, és a dir, als que eren capaços de preveure: “No hem permès que els mercaders del pànic ens desvien del nostre camí [...] Estem convençuts que el 14 de setembre de 1930 [quan els nazis guanyaren cent set escons en el Reichstag] ha marcat l’apogeu de Hitler, que ja no pot esperar temps millors. Els esdeveniments han confirmat la nostra avaluació del desenvolupament d’aqueix partit [...] Avui els feixistes no tenen motius d’alegria.”

Aqueixa citació basta!

Així, mentre la burocràcia s’enfonsava, el feixisme arribava al poder amb l’ajuda de l’esforç conjunt dels líders d’ambdós partits obrers.

El govern de Hitler ha imposat un ritme veloç, sense demores. Anuncia que educarà els comunistes en camps de concentració. Hitler promet exterminar els socialdemòcrates, és a dir, realitzar, en circumstàncies molt més difícils, la tasca que superà les forces de Bismarck i de Guillem II. L’exèrcit polític de Hitler està format per funcionaris, botiguers, empleats, comerciants, camperols i totes les classes intermèdies i vacil·lants. Des del punt de vista de la consciència social, són pols.

És paradoxal que Hitler, amb tot el seu antiparlamentarisme, siga molt més fort en el pla parlamentari que en el social. La pols feixista continua sent pols després de cada elecció. En canvi, els treballadors es troben units en virtut del procés de producció. Les forces productives de la nació estan fortament concentrades a les seues mans. La lluita de Hitler pel control comença ara, però li esperen les majors dificultats. Els canvis en la indústria i en el comerç alteren

la relació de forces, no a favor de Hitler sinó del proletariat. El mer fet de la disminució de l'atur ajudarà la consciència dels treballadors. El ressort massa comprimit ha de botar. Després de la tremenda caiguda del nivell de vida dels treballadors en els anys de crisi, es pot tenir la certesa que sobrevindrà un període de grans lluites econòmiques.

No en va a Hitler li esperen les seues més grans dificultats i les seues principals lluites. En el pla internacional, res garanteix que en el futur immediat prossegueixca amb els seus gestos i denúncies. Ha d'entaular una guerra massa llarga i sanguinària dins d'Alemanya com per a pensar seriosament en una guerra contra França. D'altra banda, desplegarà totes les seues forces per a demostrar a França i als altres estats capitalistes que han d'ajudar-lo en la seua celestial missió de combatre el bolxevisme. Tenint en compte totes les variants, la política exterior de l'Alemanya feixista es dirigeix essencialment contra la Unió Soviètica.